

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 15 став (1) од Законот за енергетика (*) („Службен весник на Република Македонија“ бр.96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 30 декември 2021 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЗАШТИТА НА РАНЛИВИ ПОТРОШУВАЧИ НА ЕНЕРГИЈА ЗА 2022 ГОДИНА

Појдовна основа

Член 1

Со оваа програма се утврдуваат:

- 1) потрошувачите кои спаѓаат во категорија на ранливи потрошувачи на енергија,
- 2) мерките што се преземаат за заштита на ранливите потрошувачи на енергија,
- 3) начинот на спроведување на мерките и надлежните органи одговорни за нивно спроведување,
- 4) мерките што ги преземаат операторите на системите за дистрибуција на енергија,
- 5) мерките што ги преземаат снабдувачите со обврска за обезбедување на јавна услуга, односно универзална услуга во снабдувањето со енергија и
- 6) потребните средства и извори за финансирање.

Корисници

Член 2

(1) Корисници на оваа програма се потрошувачи на енергија коишто спаѓаат во категоријата на ранливи потрошувачи на енергија.

(2) Ранлив потрошувач е домаќинство:

1. коешто користи гарантирана минимална помош и остварува паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенси во домаќинството во согласност со член 42 од Законот за социјална заштита и старите лица согласно член 7 од Законот за социјална сигурност на стари лица.

2. чии редовни месечни примања во домаќинството не го надминуваат нето приходот од 30.000,00 денари (во натамошниот текст лица со ниски примања) и тоа за:

- семејство до 15. 194, 00 денари;
- домаќинство со два члена до 18.000,00 денари;
- домаќинство со три члена до 21.000,00 денари;
- домаќинство со четири члена до 25.000,00 денари;
- домаќинство со пет члена и повеќе до 30.000,00 денари.

(3) Ранлив потрошувач на електрична енергија од став (2), точка 1 на овој член е домаќинство кое што:

1. е снабдувано од снабдувач со обврска да обезбеди универзална услуга во снабдувањето со електрична енергија.
2. потрошувачката на електрична енергија на годишно ниво не надминува 3600 kWh.

3.потрошувачката на електрична енергија се мери преку еднофазно броило со номинална струја на осигурувач или на приклучен вод од 25А или трофазно броило со номинална струја на осигурувач или на приклучен вод од 16А.

(4) Ранлив потрошувач на природен гас од став (2), точка 1 на овој член е домаќинство кое што:

1. е снабдувано од снабдувач со обврска да обезбеди јавна услуга во снабдувањето со природен гас.

2. потрошувачката на природен гас за месеците од октомври до март на годишно ниво не надминува 70 нормални метри кубни.

(5) Ранлив потрошувач на топлинска енергија е домаќинство кое што ги исполнува условите од став (2), точка 1 на овој член.

Директна финансиска поддршка на ранливи потрошувачи на енергија

Член 3

Директната финансиска поддршка во 2022 година се обезбедува за оние ранливи потрошувачи на енергија од член 2, став (2), точка 1 од оваа програма коишто се опфатени со член 42 од Законот за социјална заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.104/19, 146/19, 275/19, 302/20, 311/20, 163/21 и 294/21) и член 7 од Законот за социјална сигурност на стари лица („Службен весник на Република Северна Македонија бр. 104/19).

Финансиска поддршка за лица со ниски примања

Член 4

(1) Лицата со ниски примања од член 2, став (2), точка 2, алинеи 1, 2 и 3 од оваа програма се стекнуваат со финансиска поддршка преку намалување на месечната сметка за потрошена електрична енергија во износ од 600,00 денари месечно, а лицата со ниски примања од член 2, став (2), точка 2, алинеи 4 и 5 од оваа програма се стекнуваат со финансиска поддршка преку намалување на месечната сметка за потрошена електрична енергија во износ од 800,00 денари месечно, сметано од денот на поднесување на барањето од член 5 од оваа програма.

(2) Доделувањето на финансиска поддршка од став (1) на овој член го врши Министерството за економија преку селекција на пристигнатите барања од домаќинствата со примена на принципот на најниски примања во домаќинство во 2021 година за секоја од категориите наведени во член 2, став (2), точка 2 од оваа програма, се до исцрпување на предвидените средства со оваа програма.

(3) Средствата предвидени за финансиската поддршка од овој член Министерството за економија ќе ги распредели на следниот начин:

- 1 0% од вкупните средства ќе бидат наменети за самци;
- 10% од вкупните средства ќе бидат наменети за домаќинства со два члена;
- 10% од вкупните средствата ќе бидат наменети за домаќинства со три членови; -
- 50% од вкупните средства ќе бидат наменети за домаќинства со четири членови;
- 20% од вкупните средства ќе бидат наменети за домаќинства со пет и повеќе членови.

(4) Финансиската поддршка од овој член се доделува на месечно ниво по корисник во времетраење од 12 месеци.

Постапка за реализација на мерката за финансиска поддршка за лица со ниски примања

Член 5

(1) Реализацијата на финансиската поддршка од член 4 од оваа програма ќе се одвива на следниот начин:

- Министерството за економија во месец јануари ќе распише јавен оглас на интернет страницата на Министерството www.economy.gov.mk и во два дневни весници со времетраење од 30 дена.

- Барањето за искористување на финансиска поддршка се доставува на пополнет образец за барање кој може да се подигне во архивата на Министерството за економија или да се обезбеди преку интернет страницата на Министерството: www.economy.gov.mk.

- Со барањето за искористување на финансиската поддршка се доставува и потребната документација наведена во јавниот оглас од алинеја 1 на овој став со која се докажува и исполнетоста на условите за финансиска поддршка од оваа програма.

(2) За спроведување на активностите за реализација на финансиската поддршка од член 4 од оваа програма, министерот за економија формира по една комисија за секоја од категориите од член 2, став (2), точка 2 од оваа програма составена од по три члена и нивни заменици од редот на вработените во Министерството.

(3) Комисиите од ставот (2) на овој член ги разгледуваат пристигнатите барања поднесени заклучно со последниот ден наведен во јавниот оглас, заедно со потребната документација и го утврдуваат точниот број на пристигнати уредни и комплетни барања.

(4) Лицата кои имаат поднесено барање, а немаат уредна и комплетна документација, неможе да стекнат финансиска поддршка.

(5) Комисиите од ставот (2) на овој член со примена на принципот утврден во член 4, став (2) од оваа програма, за лицата кои имаат поднесено уредна и комплетна документација, му предлагат на министерот за економија да донесе решение за стекнување финансиска поддршка. Списокот со лица кои се стекнале со финансиска поддршка согласно оваа програма, се објавува на веб страницата на Министерството.

(6) Министерството за економија, податоците од решенијата во електронска форма ги доставува до универзалниот снабдувач со електрична енергија на месечна основа за сите корисници на финансиска поддршка.

(7) На барање на Министерството за економија, универзалниот снабдувач најдоцна до 15-ти во тековниот месец за претходниот пресметковен период до Министерството за економија доставува фактура за потрошените количини на електрична енергија, за лицата со ниски примања кои се стекнале со финансиска поддршка од оваа програма, како и информација за неплатените сметки на тие лица за претходните два месеца, сметано од денот на отпочнувањето на примената на оваа програма.

(8) Министерството за економија врши месечно плаќање по доставена фактура од страна на универзалниот снабдувач, за сите корисници на финансиска поддршка од членот 4 од оваа програма.

(9) Корисникот на финансиската поддршка сметката за претходниот месец ја плаќа во тековниот за преостанатиот дел од износот на сметката.

(10) Доколку корисникот на финансиска поддршка не плати последователно две сметки, на предлог на Комисијата од став (2) од овој член, министерот донесува решение со кое се укинува решението за стекнување на финансиска поддршка и за истото се известува универзалниот снабдувач.

(11) Комисиите од став (2) од овој член во јуни 2022 година ќе побараат од Управата за јавни приходи податоци за месечните нето приходи за лицата кои се корисници на финансиска поддршка согласно оваа програма, со цел да се утврди дали има промени во нивните нето месечни приходи заклучно со мај 2022 година.

(12) По добивање на податоците од ставот (11) на овој член од Управата за јавни приходи, доколку комисиите од ставот (2) на овој член утврдат дека корисниците на финансиска поддршка повеќе не ги исполнуваат условите под кои се стекнале со финансиска поддршка, му предлагаат на министерот за економија да донесе решение со кое се укинува решението за стекнување на финансиска поддршка.

(13) Министерството за економија по случаен избор прави увид во домаќинствата на лицата со ниски примања, корисници на финансиска поддршка од оваа програма.

Мерки што ги презема операторот на системот за дистрибуција на енергија

Член 6

(1) Заради обезбедување на непрекината и квалитетна испорака на енергија до ранливите потрошувачи на енергија од член 2, став (2), точка 1 од оваа програма, од страна на операторот на системот за дистрибуција на енергија, во согласност со правилата за снабдување со соодветен вид на енергија и мрежните правила на дистрибуција на соодветен вид на енергија се преземаат следните мерки:

1. Ослободување од обврска за плаќање на надоместок за повторно приклучување.
2. Ослободување од обврска за плаќање на трошоци за вонредна верификација на мерната опрема.

3. Изведбата на стандарден приклучок за приклучување на станбениот објект на ранливиот потрошувач без надоместок.

4. Приоритет при отстранување на дефекти со цел што е можно побрзо да се воспостави испораката на енергија кај оние ранливи потрошувачи на енергија кои го добиле статусот на ранлив потрошувач на енергија поради социјален ризик.

5. Приоритет во одлучувањето по барањата за надоместок на штета поради прекини во испораката и испорака на енергија со послаб квалитет од пропишаниот.

6. Приоритет во преземање на мерки за поправки и отстранување на недостатоци, отстранување на дефекти и вршење на ремонти со кои се доведуваат во технички исправна состојба делови од дистрибутивниот систем на кој се приклучени потрошувачите во оддалечени подрачја.

7. Информирање на ранливите потрошувачи за нивното право да побараат користење на една или повеќе од мерките за заштита.

(2) Кон барањето за користење на една од мерките од став 1 на овој член ранливиот потрошувач на енергија до операторот на соодветниот дистрибутивен систем доставува потврда или решение издадено од центарот за социјални работи дека е корисник на парично право на гарантирана минимална помош или социјална сигурност за старите лица.

Мерки што ги презема снабдувачот со обврска за обезбедување на јавна услуга, односно универзална услуга во снабдувањето со енергија

Член 7

(1) Заради обезбедување на снабдување со енергија на ранливите потрошувачи од член 2, став (2), точка 1 од оваа програма од страна на снабдувачот со обврска за обезбедување на јавна услуга, односно универзална услуга во снабдувањето со енергија, во согласност со правилата за снабдување со соодветен вид на енергија се преземаат следните мерки:

1. неисклучување на ранлив потрошувач поради неплатени сметки за испорачана енергија во месеците декември, јануари и февруари, при што оваа мерка не се однесува на домаќинства во оддалечени подрачја запишани во евиденцијата за ранливи потрошувачи на енергија.

2. неисклучување на ранлив потрошувач на енергија поради неплатена сметка за испорачана енергија ако од рокот за доспеаност за плаќање на сметката не се поминати повеќе од 60 дена.

3. известување во писмена форма за планираното исклучување, најдоцна 40 дена пред исклучувањето.

4. можност за одложено плаќање на доспеаниот долг или реструктурирање на долгот.

5. информирање на ранливите потрошувачи на енергија за нивното право да побараат користење на една или повеќе од мерките за заштита.

(2) За користење на една од мерките од став (1) на овој член, ранливиот потрошувач на енергија доставува барање до снабдувачот. Кон барањето се доставува:

1. потврда или решение дека лицето користи парично право на гарантирана минимална помош или социјална сигурност за старите лица.

2. платена сметка за енергија за месецот што му претходи на месецот во кој се доставува барањето која гласи на име на ранливиот потрошувач или член на неговото домаќинство, од којашто може да се утврди дека барателот е приклучен на мрежата за дистрибуција на електрична енергија, природен гас или топлинска енергија.

Надлежни органи и начини на спроведување на мерките

Член 8

Надлежни органи за спроведување на оваа програма се:

- Министерството за труд и социјална политика за мерките од член 3 од оваа програма согласно Законот за социјална заштита.

- Министерството за економија за мерките од член 4 од оваа програма.

- Регулаторна комисија за енергетика и водни услуги за мерките од член 6 и член 7 од оваа програма согласно Правилата за снабдување со соодветниот тип на енергија.

Извори на средства

Член 9

(1) За спроведување на оваа програма, дел од средствата во износ од 60.000.000,00 денари се обезбедени во Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година, потпрограма 32–Развој на енергетиката, ставка 464–Разни трансфери, наменети за финансиска поддршка за потрошувачи на енергија со ниски примања.

(2) Дел од планираните средства се обезбедени во Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година согласно потпрограма 50, ставка 471 за надоместоци за социјална заштита во Програмата за остварување на социјална заштита за 2022 година, кои се планирани за остварување на социјални надоместоци-гарантирана минимална помош и парична помош за социјална сигурност за старите лица.

Годишен извештај

Член 10

Министерството за економија до 31 јануари 2023 година, доставува извештај до Владата на Република Северна Македонија со показатели за реализација на оваа програма, во кој ќе бидат опфатени постигнатите резултати, како и образложение за евентуални отстапувања од планираните активности.

Завршна одредба

Член 11

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2022 година.

Бр. 40-13584/1
30 декември 2021 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Северна Македонија,
Зоран Заев, с.р.